

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Ο ΝΥΜΦΙΟΣ

— Αὐτή, περί ἱμοῦ, γέγραπτι!
Ξεφώνιζε διαρκῶς ὁ λοχαγός κ.

Μῆτρος Καραμῆτρος, ἐρωτοβληθεὶς δεινῶς ἀπὸ μίαν ἀφράτην χωρικήν, σ' ἓνα χωριὸ ὀλίγον κάτω τῆς Στρωμνίτης, κοντὰ στὸ Βαλάντοβο, ὅπου ὁ λόχος του εἶχε στρατωνισθῆ ἀπὸ δύο ἡμερῶν κ' εἶχε μετονομασθῆ εἰς «λόχον κατοχής».

Ἦταν μιά παχειὰ καὶ γεμάτη χωρική βουλγαρόφωνος, ἡ Νεντέλα, μὲ φουντωμένα μάγουλα, σάν παπαροῦνες τῶν ἀγρῶν, μὲ μαλλιά ξανθὰ σάν στάχια πὺ χρυσίζου, μὲ μπράτσα δυνατὰ, μὲ γάμπες στρογγυλές καὶ κνήμες σάν φορβάδος.

Ἐνα κορμί λευκὸ, ροδοκοκκινισμένο ἀπ' τὸν ἥλιο, καὶ μοσχοβολιστὸ σάν φραντζόλα ἀπὸ λευκὸ ψωμί σιμυ-

δαλένιο, πὺ μόλις ξεφουρνίζεται ζεστὴ καὶ ἀχνιστὴ. Τοῦ εἶχε φουντώσει τὰ μυαλά, τοῦ εἶχε ἀνάψει τὴν καρδιά, τὸν εἶχε κατακάψει.

— Πῶς τοῦ λέν, οὐρὲ Γαρούφαλλε, τοῦ ἀγαπῶ;
— Πῶς τοῦ λέν, οὐρὲ Γαρούφαλλε, τοῦ «ἀγαπῶ» σ' αὐτὴν τὴν παληόγλωσσα τῆ βουλγάρικη; ρωτοῦσε.

— Λιούμπαμ, ἀπαντοῦσε ὁ Γαρούφαλλος.

Τῆ λέξι αὐτὴ τὴ σερβίριζε κάθε στιγμὴ στὴν τροφαντὴ Βουλγαροπούλα, ὡσάκις πῆγαινε τάχα γιὰ νὰ ἐπισκεφθῆ τὸν ἀνθυπασπιστὴ Γαρούφαλλο, πὺ ἔμενε κατάλυμα στὸ σπίτι τῆς Νεντέλας, πάντοτε δὲ καὶ κατὰ... σύμπτωσιν, ὡσάκις ἔλειπεν ἐκεῖνος.

Ἐκεῖνη τοῦ ἔφτιανε καὶ τοῦφερνε, γιὰ νὰ τὸν περιποιηθῆ, καφέ.

— Λιούμπαμ! Λιούμπαμ, Νεντέλα!... Ζνᾶς;
— Ἀφοῦ σ' ἀρέσει, τοῦ ἀπαντοῦσε ἐκεῖνη, στὴ γλώσσα τῆς, καπετάνιο μου, νὰ σοῦ φτιάσω κί' ἄλλον!...

Κί' ἐρχότανε στὸ δίσκο καὶ δεύτερος καφές,
— Ἀχ, μωρὴ Νεντέλα, λιούμπαμ!... εἶπα.
— Τόσο σ' ἀρέσει, καπετάνιο μου;
— Κὴ λιούμπαμ, κὴ πεθαίνω!...

Καὶ γιὰ νὰ μὴν πεθάνη ἐρχότανε καὶ τρίτος καὶ τέτατος καὶ πέμπτος καὶ ἕβδομος καφές!

Καφέδες, μέχρις ἐξαντλήσεως τοῦ καφεκουτιοῦ, συνεννόησις ὅμως... μηδέν!
— Ἀφοῦ τοῦ ἀρέσει τόσο ὁ καφές, ἔσκέφθηκε ἡ Νεντέλα, δὲν θὰ τοῦ τὸν δίνω μὲ τὸ φλυτζανάκι πειὰ, παρὰ μὲ τὴ γαβάθα!...

— Οὐρὲ καφές εἶν' αὐτὸς ἡ κουλατσιό; εἶπεν ὁ λοχαγός σάν εἶδε γεμάτη τὴ γαβάθα μὲ καφέ μπροστά του, μὲ μισὸ καρβέλι μαύρου ψωμιοῦ γιὰ θούτημα.
Καὶ κολάτισε.

— Λιούμπαμ, Νεντέλα, λιούμπαμ! εἶπα δὲ ἀκούσι!
— Βρὲ τί κακὴ κοιλιά εἶν' αὐτὴ! εἶπε καὶ

ἡ Νεντέλα, καὶ τοῦ παρουσίασε καὶ δεύτερη γαβάθα μὲ καφέ καὶ μὲ ψωμί!...

— Θὰ τὴν πάρω, εἶπε μιά ἡμέρα ὁ Καραμῆτρος στὸν Γαρούφαλλο. Αὐτὴ εἶνε γιὰ μένα!...

— Τί λές αὐτοῦ, κύρ λοχαγέ, μιά παληοβουλγάρια;...

— Αὐτὴ γέγραπται περί ἐμοῦ!... εἶπα. Μιά γυναῖκα δὲν μοῦ ἀναλογεῖ νὰ πάρω; Μιά κί' ἰγὼ θέλου; αὐτὴ!...

— Μὰ, λοχαγέ μου, μιά σερπετὴ καί... ξέρω γώ!

— Σιουπή, Γαρούφαλλε, παρακαλῶ!... Μὴν ὑβρίζης τοῦ κουρίτσ!... Μὴν ὑβρίζης τὴν κυρία λουχαγοῦ, γιὰτί θὰ μοῦ τὸ πληρώσης καὶ νὰ τοῦ ξέρ'ς!...

— Μὰ δὲν ρωτᾶς, κύρ λοχαγέ, καὶ τὸν Ἀντώνη τὸν Τσιρόττο...

— Ποιὸς εἶν' αὐτός;

— Ἐνας νοσοκόμος τῶν μετόπισθεν ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ, πὺ εἶνε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ἔδω. Αὐτὸς τὴν πρωτογνώρισε καὶ μοῦ τὴν σύστησε κί' ἐμένα, κί' ἐμεινα κατάλυμα στὸ σπίτι τῆς... Ἐνας μάγκας τοῦ διαόλου ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ!... Κάλτσα τοῦ Σατανᾶ!... Ἀφοῦ ἔμαθε καὶ τὰ βουλγάρικα!

— Ἰγὼ δὲν ξέρω τί μοῦ λές, οὔτε τί λένε οἱ τσιρόττοι καὶ τὰ βιζιγάντια τῶν γιατρῶν. Ἰγὼ θέλου μιά γυναῖκα νοικοκυρὰ καὶ δυνατὴ. Τὴ θέλου μὲ στεφάνι. Τίμια πράματα θέλου ἰγὼ!... Μὲ τὴν εὐχὴ τῆς Ἐκκλησίας. Νὰ, ἰδῶ πάρα πάν' εἶνε ἓνα μοναστηράκι, ἡ Ἁγία Ἐλεοῦσα, μοῦπανε. Ἰκεὶ θὰ τελεσθοῦν οἱ γάμοι μας!...

Μιά μέρα, τέλος πάντων, ἀποφάσισε νὰ τῆς μιλήσῃ καὶ γιὰ γάμο.

Καὶ καθὼς αὐτὴ τοῦ ἔφερνε καὶ πάλι τὴ γαβάθα τοῦ καφέ εἶπε:

— Μουρὲ γιὰ τραγὶ μὲ πέρασε καὶ ἔρχεται νὰ μὲ πουτήσῃ!... καὶ ἄρχισε νὰ τῆς κἀνὴ σχήματα μὲ τὰ χέρια του ἀπάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι, θέλοντας νὰ παραστήσῃ πὺς θὰ τὴν στεφανωθῆ καὶ πὺς θὰ μποῦνε τὰ στεφάνια.

Αὐτὴ ὅμως, παρεξηγήσασα ὅλα αὐτὰ καὶ νομίσασα ὅτι τῆς λέει πὺς θέλει νὰ ἔχη κέρατα καὶ μεγάλα αὐτιά, ἔσκασε στὰ γέλια.

— Χαριτουμένη εἶνι κί γαργαλιάρια, σκέφθηκε ὁ λοχαγός.

Κί' ἐπειδὴ ἀπὸ τὰ γέλια τὰ πολλά, ἀνακουνιότανε τὸ στήθος τῆς, στήθος γεμάτο, στήθος πλούσιο, ἔσπασε τῆς πουκαμίσας τῆς ἡ θηλειὰ καὶ φάνταξε ἐμπρός τὸ κορμί τῆς κατ'ἀλευκο σάν χιόνι, ἄμπρο σάν ἡμέρα, λαμπερό.

Μόνον πὺ δὲν ἔπαθε ἡλίας ὁ Καραμῆτρος. Ἐπᾶθ' ἀφασία. Βγῆκε, χωρὶς νὰ μπορῆ οὔτε λέξι νὰ ἀρθρώσῃ καὶ τῆγε ἀμέσως τὸν Γαρούφαλλο:

— Ποῦ εἶνε, μουρὲ, ἐ-

Διαταγὴ ἀπὸ τὸν μέραρχο!

— Πῶς τοῦ λέν, οὐρὲ Γαρούφαλλε, τοῦ ἀγαπῶ;

— Πῶς τοῦ λέν, οὐρὲ Γαρούφαλλε, τοῦ «ἀγαπῶ» σ' αὐτὴν τὴν παληόγλωσσα τῆ βουλγάρικη; ρωτοῦσε.

— Λιούμπαμ, ἀπαντοῦσε ὁ Γαρούφαλλος.

Τῆ λέξι αὐτὴ τὴ σερβίριζε κάθε στιγμὴ στὴν τροφαντὴ Βουλγαροπούλα, ὡσάκις πῆγαινε τάχα γιὰ νὰ ἐπισκεφθῆ τὸν ἀνθυπασπιστὴ Γαρούφαλλο, πὺ ἔμενε κατάλυμα στὸ σπίτι τῆς Νεντέλας, πάντοτε δὲ καὶ κατὰ... σύμπτωσιν, ὡσάκις ἔλειπεν ἐκεῖνος.

Ἐκεῖνη τοῦ ἔφτιανε καὶ τοῦφερνε, γιὰ νὰ τὸν περιποιηθῆ, καφέ.

— Λιούμπαμ! Λιούμπαμ, Νεντέλα!... Ζνᾶς;
— Ἀφοῦ σ' ἀρέσει, τοῦ ἀπαντοῦσε ἐκεῖνη, στὴ γλώσσα τῆς, καπετάνιο μου, νὰ σοῦ φτιάσω κί' ἄλλον!...

Κί' ἐρχότανε στὸ δίσκο καὶ δεύτερος καφές,
— Ἀχ, μωρὴ Νεντέλα, λιούμπαμ!... εἶπα.
— Τόσο σ' ἀρέσει, καπετάνιο μου;
— Κὴ λιούμπαμ, κὴ πεθαίνω!...

Καὶ γιὰ νὰ μὴν πεθάνη ἐρχότανε καὶ τρίτος καὶ τέτατος καὶ πέμπτος καὶ ἕβδομος καφές!

Καφέδες, μέχρις ἐξαντλήσεως τοῦ καφεκουτιοῦ, συνεννόησις ὅμως... μηδέν!

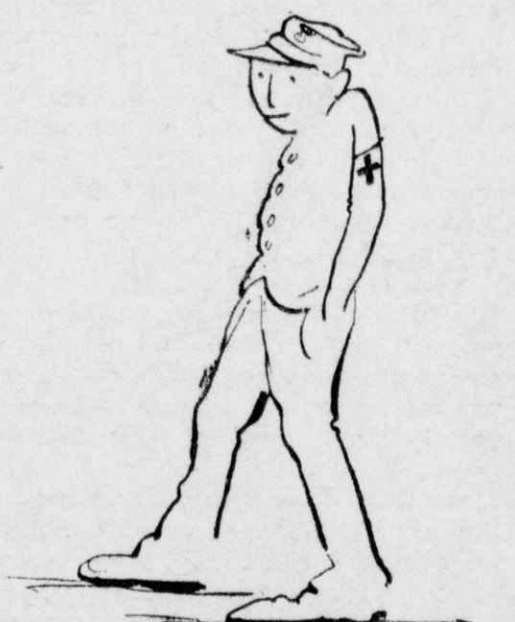
— Ἀφοῦ τοῦ ἀρέσει τόσο ὁ καφές, ἔσκέφθηκε ἡ Νεντέλα, δὲν θὰ τοῦ τὸν δίνω μὲ τὸ φλυτζανάκι πειὰ, παρὰ μὲ τὴ γαβάθα!...

— Οὐρὲ καφές εἶν' αὐτὸς ἡ κουλατσιό; εἶπεν ὁ λοχαγός σάν εἶδε γεμάτη τὴ γαβάθα μὲ καφέ μπροστά του, μὲ μισὸ καρβέλι μαύρου ψωμιοῦ γιὰ θούτημα.
Καὶ κολάτισε.

— Λιούμπαμ, Νεντέλα, λιούμπαμ! εἶπα δὲ ἀκούσι!
— Βρὲ τί κακὴ κοιλιά εἶν' αὐτὴ! εἶπε καὶ

ἡ Νεντέλα, καὶ τοῦ παρουσίασε καὶ δεύτερη γαβάθα μὲ καφέ καὶ μὲ ψωμί!...

Καφέ με τὴν γαβάθα!

Ἐκεῖνος ὁ μάγκας ὁ Τσιρόττος

κειός, ό πώς τόν λέν, ό νοσοκόμος ό Σερβιτσέλης, πώς διάλο-
λο τόν λένε, θρέ, πού ξέρει τά βουλγαρικά;

— Ποιός νοσοκόμος; ό Τσιρόττος;
— Γειά σου.
— Τί τόν θές;
— Νά πάη, μωρέ, και νά τής ξηγήση ότι περί γάμου πρό-
κειται, τιμίου και εύσυνειδήτου!... Περί γάμου μέ κουμπάρο
και παπα κι' άν θέλη και δεσπότη!...

"Αλλο πού δέν ήθελε και ό Τσιρόττος, σαν ανέλαβε τά
έπίσημα καθήκοντα. "Ολο άδειες άπ' τόν φρούραρχο, τόν
λοχαγό και «μεροδοϋλι» από τό θράδυ ως τό πρωί στο σπίτι
της Νεντέλας.

Και όταν δέν έφταναν ή άρες από τό θράδυ ως τό πρωί,
έπήγαινε και από τό πρωί ως τό θράδυ!...

— Μη ρωτάς, κύρ λοχαγέ μου, τί τραβώ γιά νά μου πη
τό «ναί», έλεγε στον Καραμητρο.

— Γιατί, μωρέ Τσιρόττο;
— Είνε, λέει, άρραβωνιασμένη μέ έναν χωριάτη από δω,
τόν Πέτκο τόν Γιουβάνο, πού έχει χωράφια και μπαχτσέδες
και μαγαζιά στη Στρώμνιτσα.

— Σύρε έσύ, μωρέ Γαρούφαλλε, επέμενε ό Καραμητρος,
και δώσ' της νά καταλάβη τί πά νά πη καπετάνιος. Τι-
μές και δόξες και συντάξεις, μέρισμα, ίματισμός, μισό εισι-
τήριου στα τράμ, σήμερα κυρά λοχαγίνα, αύριου κυρία συν-
ταγματάρχίνα, μιθαύριου κυρά στρατη-
γού!... Μικρό του έχεις τούτο;... Νά
περνάς, πού λέει ού λόγους κι γκράπ!
Οϋλοι οί άνδρες προυσουχή!... Τί νά
τόν κάνη τούν παληουχωριάτη, θρέ, ό-
ταν έχει μπροστά της έναν μέλλοντα
στρατηγό;...

"Ολ' αυτά της τά ειπε φαίνεται ό Γα-
ρούφαλλος, πού ήξερε και νά μιλάη και
ή Νεντέλα αποφάσισε νά πη την άλλη
Κυριακή τό «ναί».

Δέν κοιμήθηκε άπ' τή χαρά του όλη τή
νύχτα ό λοχαγός.

Τήν έβλεπε μπροστά του, τήν φανταζέ-
ταν μέσα στην άγκάλη του, ν' ασπάζεται
τά καυτερά της μάγουλα και νά δροσίζη
τό πυρωμένο του κεφάλι μέσα στοϋ
στήθους της τά χιόνια τά λευκά...

Κατά τά χαράματα κάποιος τοϋ χτύπησε την πορτα. Η
καρδιά του σκίρτησε.

— Αύτη θα είναι! ειπε.

"Αλλά δέν ήτανε αύτη.

"Ηταν ένας άνθυπολοχαγός πού μόλις ειχεν άφιππεύσει,
κατασκοπισμένος από τό δρόμο τόν πολϋ πού έκαμε για
νάρθη μέ μιά έπείγουσα διαταγή.

— Τί είναι τοϋ χαρτι αυτό; Η άδεια τοϋ γάμου; ρώτησε ό
Καραμητρος.

— Ναί γίνεται ένας γάμος έδω ψηλά στο Πέτσοβο, τοϋ
ειπεν, νομίσας ότι άστειεύεται, ό άνθυπολοχαγός. Μας έπι-
τεθήκαν οί Βουλγάροι και μην τά ρωτάς. Διαταγή από τό
μέραρχο νά κινηση και ό λόχος σας άμέσως... Σ' ένα τέ-
ταρτο νά εισθε έν πορεία... Σε πέντε λεπτά ό λόχος νά έ-
τοιμασθη και έν ανάγκη χωρίς νά πάρη και τό ρόφημα...
Πολεμική ανάγκη.

Βάρεσεν άμέσως ή σάλπιγγα συναγερμό.

Σε δέκα λεπτά ό λόχος έκινούσε προς τά βορεινά.

"Ο λοχαγός έμεινε λίγο παραπίσω, ζητώντας την Νεντέλα.

— Μωρέ, πού ειν' ή άρραβωνιαστικιά μ';

"Αλλά ή Νεντέλα δέν φαινόταν πουθενά!

— Οϋρ' οϋτε νά την άπουχαιρετήσου!... Οϋτε τούν τελευ-
ταίου άσπασμόν!...

Σαν προχωρήσαν αρκετά ειδαν εκεί σ' ένα απόμερο χω-
ράφι, πίσω από κάτι βουλιές, κι' άπάνω σε κάτι θεοι-
σμένα στάχυα, την Νεντέλα, αναγειρμένη στη
άγκαλιά τοϋ Πέτκου τοϋ Γιουβάνου, ενός βουλγα-
ρόφωνου κρεμανταλά!

— Οϋρέ Γαρούφαλλε, τί ειν' αυτό; φώναξε ό
λοχαγός... "Ονειρο βλέπω, ή τά μάτια μ' μέ γε-
λουν;... Πάει, οϋρέ, τοϋ όνειρό μ'!... Πάει, οϋρέ,
ού γάμους! Τί νυμφίους, ειμ' Ιγώ, μη τοϋτα πού
παθαίνου!...

— Καλύτερα πού ήρθαν έτσι τά πράγματα, κύρ
λοχαγέ, τοϋ ειπεν ό άνθυπολοχαγός.

ΤΑ ΖΩΑ ΚΑΙ Η ΜΟΥΣΙΚΗ

Ο ΜΟΥΣΟΤΡΑΦΗΣ ΣΚΥΛΟΣ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

Πώς παρακολουθούσε την στρατιωτική μουσική.
— Η φίλια του με τους μουσικούς. — Στα θέα-
τρα. — Και... άσπληρος κριτικός. Πώς ξεεδήλωνε
την εύχαρίστησί του. "Ο Αθηναίος «Ερνάνης».

Τό σκυλι έχει, ως γνωστόν, τό όργανον της άκοης εύαι-
σθητότατον και θαυμασιως λεπτόν. Μερικοί όμως φυσιο-
λόγοι και μάλιστα εις των διαπρεπεστέρων ύποστήριξαν
ότι τό σκυλι αισθάνεται ζωηρώς τάς καλλονάς της μου-
σικής τέχνης.

Προς βεβαίωσιν των άνωτέρω ύπάρχουν άπειρα ανέκ-
δοτα περι σκύλων πού άγαπούσαν έξαιρετικά την μου-
σικήν. "Ενα των άνεκδότων αυτών εινε και τό ακόλουθον:

Κατά τάς άρχάς της γαλλικής επαναστάσεως, ένας σκύ-
λος ακολουθούσε καθημερινώς την στρατιωτικήν μουσικήν
ή όποία έπήγαινε και έπαιζε μπρός στα άνάκτορα τοϋ Κε-
ραμεικού. "Ο σκύλος αυτός έβάδιζε πλάι στοϋς μουσικούς,
έσταματούσε όταν σταματούσαν κι' αυτοί και όταν πλέον
έστάθμευαν πρό των άνακτόρων έτοποθετείτο μεταξύ των
ποδών των μουσικών. Κατόπιν όταν ή μουσική έτελείω-
νε. έφηνανίζετο και επανήρχετο όταν ή όρχήστρα επρό-
κειτο νά ξαναπαίξη.

Οί μουσικοί ειχαν άντιληφθη τόν μου-
σοτραφή σκύλον και τόν έσυμπαθούσαν
έξαιρετικά. Πολλές μάλιστα φορές όταν
έτελείωναν τό παίξιμο τοϋ φώναζαν και
τοϋ έκαναν τό τραπέζι.

— "Ελα νά φάς μαζί μου! τοϋ φώνα-
ζε καθένας από τοϋς μουσικούς χαϊδεύ-
οντάς τον κι' εκείνος τόν ακολουθούσε
πρόθυμος, κουνώντας την ουρά του.
Στό ξενοδοχείο ό σκύλος καθόταν στα
πόδια τοϋ μουσικού και ξεκοκκάλιζε μέ
όρεξι την μερίδα του. "Όταν όμως πλη-
σίαζε ή ώρα των θεάτρων, κανείς δέν
μπορούσε νά συγκρατήση τόν περιέργο
αυτόν σκύλο. "Εφευγε τρεχάτος και
πήγαινε ν' άκούση μουσική στο Μελό
δραμα, στην Ιταλική Κωμωδία ή στο
θέατρο Φευδώ. Στα θέατρα αυτά τόν
γνώριζαν και τόν άφηναν νά μπαήη

ελεύθερα.

Παραδοξοτάτη και λίαν ένδιαφέρουσα ήτο ή στάσις τοϋ
σκύλου αυτού κατά την διάρκειαν της παραστάσεως.

"Αν παριστάνετο νέον έργον τό καταλάβαινε αυτό άμέ-
σως από τοίς πρώτους ήχους της εισαγωγής, και ήκροάτο
τότε μετά μεγάλης προσοχής. Και άν μέν τό έργον περιεί-
χε μελωδίας πολλάς και πρωτοτύπους, ό σκύλος επεδείκνυε
την επιδοκιμασίαν αυτού δια ύλακών. Τουναντίον δέ άν τό
έργον ήταν μέτριον, άσήμαντον, πτωχόν, τό φιλόμουσο ζώον
έχασματό, έστρεφε τά νώτα προς την σκηνήν, προσέβλεπε
κατά σειράν τά θεωρεία, την αίθουσαν και τέλος έφευγε
χωρίς κέφι. Κατ' είπόν τόν τρόπον ό σκύλος αυτός ειχε
καταντήσει ό άσπληρότερος κριτικός των παιζομένων έρ-
γων.

Παρόμοιος μουσοτραφής σκύλος, θαμών των θεάτρων ύ-
πήρξεν έν Αθήναις ό «Ερνάνης», περι τοϋ όποίου τό «Μπου-
κέτο» έγραψε πρό έτών.

— Γιατί, οϋρέ Γαρούφαλλε; Δέν της ταιριαζώ, δηλαδή;
— Της ταιριαζεις και της παραταιριαζεις, λοχαγέ μου.
Αύτη όμως δέν ταιριαζε σ' έσένα...

— Γιατί, οϋρέ Γαρούφαλλε;
— Γιατί θα ήσουν ύποχρεωμένος νά παντρευθής μαζί μέ
την Νεντέλα και τόν Τσιρόττο και τόν Πέτκο τόν Γιουβάνο
κι' έμένα και δέν ξέρω κι' άλλον ποιόν!...

"Ο λοχαγός κύτταξε κατά τά στάχυα.
"Εποτε δέν φαινόταν πειά. Η θυμωνίες κ' ή θα
μουλιά εκάλυπταν τά πάντα.

— "Ισους νάχης κι δίκηου!... ειπε, κουνώντας
τό κεφάλι του.

Και τράβηξε προς τό μοιραίο, πού τόν καλοϋ-
σε επάνω ύψηλά στο Πέτσοβο, μέ την θροντερή
την πύρινη κι' επιτακτική των κανονίων φωνή!...
ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

